

De Nederlandse Ornithologische Unie organiseert jaarlijks een aantal themadagen. In dit katern zijn de verslagen van die themadagen opgenomen en zijn aankondigingen en ander verenigingsnieuws te vinden.

Voor actuele data en informatie zie www.nou.nu

RECENTE CDNA-BESLUITEN

Op de zomervergadering van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) op 7 september 2012 op Texel, Noord-Holland, zijn de volgende punten besproken en besluiten genomen. Nils van Duivendijk is geïnstalleerd als commissielid, als opvolger van Frank Neijts. Nils is eerder commissielid geweest en gaat nu dus op voor een nieuwe periode. Hij neemt ook de taak van Frank over als CDNA-regiocoördinator voor Noord-Brabant. Marcel Haas is benoemd als extern archivaris (zonder stemrecht) per 1 januari 2013, als opvolger van Max Berlijn. Deze wisseling markeert tevens een verandering in werkwijze, die nu voor het overgrote deel via het nieuwe digitale systeem zal verlopen. De taken van archivaris staan beschreven in het CDNA-handboek; de betreffende tekst zal geactualiseerd worden na implementatie van het nieuwe digitale systeem.

De eerste Kumliens Meeuw *Larus glaucoides kumlieni* van Nederland (Terschelling, Friesland, 30 januari 2005; Dutch Birding 31: 17-19, 2009) gaat in herroulatie om te beoordelen of dit geval de toets der kritiek nog kan doorstaan nu de kennis over de variatie binnen (donkere exemplaren van) nominaat Kleine Burgemeester *L. g. glaucoides* sterk is toegenomen. Besloten is om de aanbevelingen over beoordeling van tweede kalenderjaar Baltische Mantelmeeuw *L. fuscus fuscus* in het voorjaar door Altenburg *et al.* 2011 (Dutch Birding 33: 304-311) over te nemen. Dit betekent dat niet langer alleen geringde vogels van bewezen geografische herkomst in aanmerking komen voor aanvaarding, maar ook tweede kalender-

jaar vogels in het voorjaar die voldoen aan de in het genoemde artikel beschreven kenmerken, die fotografisch dienen te zijn gedocumenteerd. Omdat alleen gevallen met gedetailleerde documentatie waarop rui en tekening van individuele slagpennen is te zien in aanmerking komen voor aanvaarding, worden oude gevallen (waarbij de documentatie meestal beperkt was) niet herzien, tenzij waarnemers ze opnieuw indienen of om herbeoordeling verzoeken. Met betrekking tot Iberische Tjiftjaffen *Phylloscopus ibericus* met 'afwijkende' zang is besloten dat er geen nieuwe criteria voor beoordeling worden toegevoegd. Gevraagd wordt om gevallen uitgebreid te documenteren, met opnamen van met name de roep en lange opnamen van zang (inclusief variatie), en liefst ook foto's van uiterlijke kenmerken. Er wordt voorts nog onvoldoende aanleiding gezien voor herroulatie van oude gevallen, al is bekend dat er een geval is dat zonder geluidsopnames is gedocumenteerd en er een aantal gevallen is met mogelijk een te korte geluidsopname. De gevallen van bergfluiters *P. bonelli/orientalis* met (alleen) zangopnames (en geen beschrijving of opname van de roep) zijn geanalyseerd en op basis hiervan konden twee gevallen die voorheen als 'bergfluiters spec' waren aanvaard, nu worden gedetermineerd als Bergfluiters *P. bonelli*. De conclusies zijn in de vergadering bekrachtigd. Dit betekent dat de gevallen bij Ede, Gelderland, van 23 tot 27 mei 2004 (#8690) en bij Den Helder, Noord-Holland, op 11 mei 2006 (#8808) nu zijn aanvaard als *P. bonelli*. De analyse van oude gevallen van Roodsterblauwborst *Luscinia svecica svecica* is vrijwel afgerond en zal worden gevolgd

door een advies om bepaalde gevallen wel of niet in herroulatie te brengen. De eerder gemelde herzieningen van Bronskopeend *Anas falcata*, Roze Pelikaan *Pelecanus onocrotalus* en Jufferkraanvogel *Grus virgo* (in verband met status/omgekeerde bewijslast) zijn nog gaande.

Er is besloten om de criteria voor de status van beoordeeltaxon niet aan te passen: een taxon wordt beoordeeld wanneer er minder dan 60 gevallen zijn in de laatste 30 jaren (gemiddeld minder dan twee per jaar). Er zijn geen taxa van de beoordeellijst afgevoerd of aan de lijst toegevoegd.

Eleonora's Valk *Falco eleonora* (Oostvaardersplassen, Flevoland, 17 september 2011; Dutch Birding 33: 377-381, 2011) is bekrachtigd als nieuwe soort voor Nederland. De Nederlandse lijst staat daarmee (inclusief de reeds eerder bekrachtigde Langstaartklauwier *Lanius schach*) nu op 503 soorten. – Roy Slaterus en Dick Groenendijk

AVIFAUNISTISCHE KRING NEDERLAND (AKN: EEN NIEUWE SECTIE VAN DE NOU)

Het ornithologische landschap van Nederland is een organisatie rijker: de Avifaunistische Kring Nederland, kortweg AKN. Na maanden van voorbereiding hebben de drie initiatiefnemers, Frank de Miranda, Kees Scharringa en Rob Honing hiervoor op 4 november 2012 steun gekregen van het NOU-bestuur. Doel van de nieuwe organisatie is om ervaren veldwaarnemers te (ver-)binden die een brede belangstelling hebben voor avifaunistiek en systematiek. De meerwaarde van de AKN is dat deze nieuwe sectie een 'niche' invult die in

recente jaren leeg is gebleven, ondanks dat de verscheidenheid aan landelijke organisaties is toegenomen. Sovon groeide in omvang en betekenis, en de Dutch Birding Association is uitgegroeid tot een professionele stichting. Daarnaast vervullen Vogelbescherming en het Nationaal Centrum voor Biodiversiteit Naturalis (NCB) een steeds belangrijker rol en op deelterreinen zijn daar onder meer de Nederlandse Zeevogelgroep (NZG), de Nederlandse Steltloperwerkgroep (NSWG) en de groep van ringers. Op avifaunistisch gebied zijn er nog te weinig onderlinge verbindingen. De commissies CDNA en CSNA vallen zowel onder de NOU als de DBA. De AKN wil een platform bieden om de door deze commissies genomen beslissingen breder uit te dragen en te bespreken. Dit overigens zonder de autonomie van de commissies aan te tasten. De taak om vanuit de NOU het contact met de commissies te onderhouden zal worden gedelegeerd naar de AKN.

Door samen te werken met alle genoemde organisaties wil de AKN een actieve intermediaire rol vervullen. Ook wil de AKN zo mogelijk een rol spelen om sommige 'witte vlekken' in de avifaunistische kennis van ons land op te vullen via gerichte excursies en workshops. Tenslotte is niet voor niets ook het NCB Naturalis als interessante partij genoemd. De collecties die dit centrum in beheer heeft kunnen helpen om inzicht te geven in de vraag welke populaties of ondersoorten in Nederland doortrekken en overwinteren. Het artikel van Cees Roselaar over de herkomst van Papegaaiduikers in Nederland (*Limosa* 85(1)) is daar een treffende illustratie van. Dit artikel verwijst ook naar andere gegevensverzamelingen zoals van de werkgroep Nederlands Stookolieslachtoffer-Onderzoek, een werkgroep van de NZG. De AKN is zich ervan bewust dat er nog veel materiaal in particulier bezit is waarvan onvoldoende gebruik wordt gemaakt. Geen enkele van de genoemde organisaties acht zich tot nu toe verantwoordelijk om in deze kwestie een aanzet te ma-

ken voor landelijk beleid en landelijke procedures voor opslag en ontsluiting. De AKN voelt zich daar wel verantwoordelijk voor omdat duurzame ontsluiting van ons ornithologisch erfgoed ondersteunend is aan zijn doelstelling. Op korte termijn zal de AKN daartoe een al voorbereid projectvoorstel voorleggen aan de belanghebbende landelijke organisaties. Zodra de noodzakelijke financiering rond is, zal een kleine projectgroep aan de slag gaan. Ruud Vlek en Ed Veling hebben hun medewerking toegezegd maar wij vragen andere geïnteresseerden om zich te melden!

Het bestuur van de AKN bestaat uit de drie initiatiefnemers en Martin Lok. Frank de Miranda is voorzitter en Martin Lok secretaris. In 2013 wordt toegewerkt naar een breed samengesteld bestuur van zes leden. Zij zullen in nauw overleg met NOU, DBA en Sovon de koers bepalen voor de activiteiten in volgende jaren. Naast het project 'Ornithologisch Erfgoed' ziet het programma voor 2013 er als volgt uit:

- Op 2 februari 2013: presentatie tijdens de Dutch Birding-vogeldag in Lunteren;
- Eind maart/begin april: workshop "meeuwen" tijdens de themadag van de NOU;
- Op 26, 27 en 28 april: excursieweekend Ameland;
- Oktober 2013: sessie over het "Tijftjaf-complex" als bijdrage aan het DBA-vogelweekend op Texel;
- November: museumsessie bij het NCB Naturalis over het "Tijftjaf-complex"; tevens ALV;
- Optioneel is nog een bijdrage aan de Landelijke Dag eind november 2013.

Voor de genoemde werksessies en die in volgende jaren zijn de volgende vragen als een rode draad leidend:

1. Wat zijn de historische en actuele inzichten in de systematiek van bepaalde soortgroepen?
2. Welke populaties van verschillende soorten trekken door Nederland of overwinteren hier?
3. Wat zijn de criteria geweest voor beslissingen die in de CDNA en CSNA zijn

Gilbert Rijnmans

Met de bekrachtiging van de Eleonora's Valk bestaat de Nederlandse lijst nu uit 503 soorten, 17 september 2011, Oostvaardersplassen. *Eleonora's Falcon* was recently confirmed as the 503rd bird species for The Netherlands.

genomen; wat is de impact van de genomen beslissingen?

4. Waar zitten de leemtes in onze kennis van de Nederlandse avifauna?
5. Wat is de bijdrage van ecologisch onderzoek aan inzichten in de systematiek?
6. Wat zijn de voor- en nadelen bij toepassing van het phylogenetisch soortsbegrip en hoe gaan we daarmee om?

Van alle werksessies en excursies worden jaarlijks de resultaten gebundeld en toegankelijk gemaakt. Specifieke vragen die daaruit resteren, kunnen dan weer worden ingebracht in het programma van de jaren daarna. Vanzelfsprekend dat deze werkwijze gebaat is bij zo veel mogelijk betrokkenen. Wij doen hierbij dan ook een oproep aan geïnteresseerden om lid te worden van de AKN en daarmee het werk van de AKN te steunen. Hiervoor dienen zij zich op te geven bij Martin Lok, AKNNOU@hotmail.com. De contributie bedraagt minimaal 15 euro per jaar.